

9. Правознавство : навч. посіб. / [В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.] ; за ред. В.В. Копейчикова. 2-ге вид., переробл. та доповн. К. : Юрінком Інтер, 1999. 699 с

10. Тихомиров Д. Е. Правове самовоспитание молодежи. К. : Знание Украины, 1991. 32 с.

11. Коваленко Н. Ю. Основні методи правового виховання студентів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Вип. 22. Ч. I. Т. 1. С. 32–35. (Серія «Право»).

12. Ягулов В. В. Педагогіка : навч. посіб. К. : Либідь. 2003. 560 с.

13. Самовиховання як важлива форма правового виховання. URL: https://pidru4niki.com/16850303/pravo/samovihovannya_vazhлива_forma_pravovogo_vihovannya.

Литвинюк Ілона Сергіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент *Лапка О. Я.*

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Побудова демократичної, правової держави обумовлює необхідність суттєвого підвищення правосвідомості громадян, їх правової культури, неухильне дотримання ними основних прав і свобод людини й громадянина, вимог законодавства, в цілому. Успішне вирішення цих завдань залежить від багатьох факторів, зокрема і від рівня організації правового виховання.

Правове виховання – це цілеспрямована діяльність держави, громадських організацій, окремих громадян щодо передачі юридичного досвіду; систематичний вплив на свідомість і поведінку людини з метою формування відповідних позитивних уявлень, поглядів, ціннісних орієнтацій, установок, що забезпечують додержання, виконання і використання юридичних норм [1, с. 77–78].

Сучасна концепція правового виховання має зважати на суспільні зміни, можливості інформаційних технологій, розвиток комунікативних та мультимедійних засобів. Уповільнення

використання інформаційних технологій у сфері правового виховання призведе до відставання правосвідомості, вищості світових держав у правовому інформуванні населення, проникненню в країну елементів іноземного права, а відтак до відставання у формуванні сучасної правової культури. Інформаційна війна, сьогодні, пронизує також правосвідомість і правову культуру. Тому система правового виховання покликана бути високотехнологічною та інформаційною, здатною протидіяти зовнішньому інформаційному впливу і, найголовніше, забезпечити інформаційну безпеку національної правової культури.

Говорячи про правове виховання працівників органів внутрішніх справ, необхідно погодитись з О.А. Моргуновим, який наголошує на тому, що їх правове виховання доцільно розглядати саме як цілеспрямовану, систематичну діяльність державних органів, громадських організацій, вплив юридичної теорії та практики на свідомість працівника з метою виховання й формування в нього професійного рівня правосвідомості [2, с. 492].

У науковій літературі висловлюються різноманітні погляди щодо мети правового виховання особистості. Так, деякі науковці мету правового виховання визначають крізь призму позитивістського підходу до розуміння права, без урахування природно-правових та морально-духовних його аспектів. Зокрема вважають, що мета правового виховання полягає у досягненні ґрунтовних знань людини про законодавство, права та обов'язки особи; у прищепленні поваги до закону як невід'ємної соціальної цінності, подоланні правового нігілізму і цинізму; формуванні у громадян орієнтації на правомірну поведінку, створенні атмосфери нетерпимості до усіх випадків порушення закону [3].

В певній мірі необхідно погодитись з Т. Гасенко який зауважує, що правове виховання не ставить перед собою мети озброїти їх досконаліми і повним знанням діючого законодавства. Мету правового виховання можна вважати досягнутою, якщо молодь знатиме основні принципи законодавства й керуватиметься ними у своєму житті, виходячи з глибокої переконаності в їх правильності і необхідності [4, с. 52].

Досліджуючи особливості правового виховання курсантів вищих навчальних закладів МВС України С.М. Легуша мету правового виховання диференціює за такими напрямками:

1) *освітній* – набуття необхідного рівня правових знань про положення, норми і принципи Конституції України, законодавства держав та галузі права, правові норми та приписи, норми, що

містяться в статутах, наказах, настановах, інших нормативних документах, які регламентують їх діяльність;

2) *виховний* – прищеплення поваги до положень, норм і принципів Конституції України, законодавства держави, норм права та інших соціальних норм, правових приписів, статутів, наказів, настанов, нормативних документів і свідомого, добросовісного, беззаперечного їх виконання;

3) *практичний* – уміння застосовувати правові знання у практичній діяльності, тобто чітко орієнтуватися у законодавстві, вмінні знаходити та використовувати необхідні правові норми та приписи, передбачені законом права, та виконувати покладені на них обов'язки, реалізовувати в межах згаданих повноважень завдання та функцій держави [5, с. 17].

Досягнення вищезазначених аспектів мети правового виховання дозволяє сформувати в особистості високий рівень правової культури та правосвідомості. Що дозволяє їй не тільки знати, але й ефективно застосовувати правові положення, пропагувати правомірну поведінку і запобігати будь-яким проявам протиправної діяльності.

Правове виховання працівників ОВС спрямоване на поширення серед них правових ідей і теорій, правової інформованості й формування позитивного, ціннісного ставлення до права і закону, соціальної позиції про явища правового життя, виховання правових переконань, мотивів тощо. У процесі правового виховання, зокрема майбутні працівники ОВС, отримують необхідні знання про досягнення правової культури, про закони та інші нормативно-правові акти, міжнародні правові акти, права і свободи людини, правомірну поведінку, соціальну цінність права в життєдіяльності суспільства, у зміцненні законності та правопорядку. Загалом досягнення мети правового виховання сприяє формуванню правової культури [6, с. 82].

Важливе місце в процесі правового виховання займає визначення його конкретних завдань. Одним із пріоритетних завдань правового виховання, на наш погляд, це виховання працівників ОВС, які поважають людську гідність, права і свободи особистості, що володіють високою моральністю, виявляють національну терпимість, шанобливе ставлення до мов, традицій і культури інших народів.

Необхідно також погодитись з авторами колективної монографії «Формування правосвідомості юриста» С. С. Сливкою, М. І. Рудницьким, М. Т. Підгурським, які вважають, що одне із головних завдань правового виховання –

формування звичок, які є еталоном правосвідомості юриста. До таких звичок можна віднести: звичку дотримуватись норм права (утримання від здійснення дій, що охороняються правом); звичку виконувати норму права та юридичні обов'язки (виконання позитивних дій); звичку використовувати норми права (ініціативне і творче здійснення права) [7, с. 46].

Слушною є й позиція О.А. Моргунова, який наголошує на тому, що мета виховної роботи досягається й реалізується за допомогою вирішення наступних завдань: – виховання поваги до прав і свобод людини, її гідності, усвідомлення ролі працівників ОВС у реалізації й забезпеченні її прав і свобод; – формування державно-правового світогляду співробітників ОВС на основі державності, патріотизму, вірності присязі, виконання норм Кодексу честі працівника органів внутрішніх справ України, Етичного кодексу працівника органів внутрішніх справ України; – мобілізація на успішне вирішення оперативно-службових завдань, зміцнення законності та службової дисципліни; – виховання поваги до історії, культури, мови, традицій; – формування здорового морально-психологічного клімату в колективі; – виховання професійних якостей, необхідних для усвідомленого виконання службових обов'язків, у тому числі в екстремальних умовах; – підвищення психологічної стійкості до моральних, психічних і фізичних навантажень у процесі виконання службових обов'язків; – формування й підтримка позитивної суспільної думки про діяльність ОВС, підвищення авторитету та престижності професії [2, с. 493].

Зважаючи на складність професії, на наш погляд, не менш важливим завданням правового виховання працівників ОВС є вироблення необхідного правового мислення. Адже, правове мислення - не лише рівень розуміння права, а й наявність комплексу навичок застосування правових знань [8, с. 20]. Це дозволить сформувати відповідні вміння та навички щодо діяльності працівників ОВС в екстремальних ситуаціях.

Підсумовуючи вищевикладене можна сказати, що правове виховання має власну мету та завдання, вирішення і досягнення яких сприяє формуванню правової культури та правосвідомості працівників ОВС. У процесі правового виховання працівники ОВС отримують необхідні знання про досягнення правової культури, про нормативно-правові акти, міжнародні правові акти, права і свободи людини, правомірну поведінку, соціальну цінність права в життєдіяльності суспільства, у зміцненні законності та правопорядку.

Список використаних джерел

1. Пильгун Н. В., Череватюк В. Б. Загально соціальні основи виховної функції права. Теоретико-правові аспекти функцій права в системі державотворення України : зб. наук. пр. / за заг. ред. І.Л. Бородіна. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 77–120.
2. Моргунов О. А. Сутність і зміст право виховної роботи в органах внутрішніх справ. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. С. 491–497.
3. Проблемы теории государства и права : учебник / под ред. В.М. Сырых. М. : Эксмо, 2008.
4. Гасенко Т.В. Правова освіта та правове виховання в процесі соціалізації учнівської молоді. *Таврійський вісник освіти*. 2009. № 4. С. 48–58.
5. Легуша С. М., Супрун М. О. Правове виховання курсантів вищих навчальних закладів МВС України: сутність, функції та механізм : монографія. К. : Київ. юрид. ін-т, 2005. 265 с.
6. Андрусин Р. М. Правове виховання працівників ОВС: теоретико-правовий вимір : дис. ... к.ю.н.: 12.00.01. Львів, 2016. 212 с.
7. Формування правосвідомості юриста./ Сливка С. С., Рудницький М. І., Підгурський М. Т. та ін. Львів: ЛІВС, 1997. 96 с.
8. Головченко В. В., Неліп Г. І., Неліп М. І. Правове виховання учнівської молоді: питання методології та методики. К. : Наук, думка, 1993. 137 с.

Мазур Марина Іванівна,

здобувач ступеня вищої освіти магістра навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук ***Тихомиров Д. О.***

ВПЛИВ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

З розвитком цивілізації питання сімейного виховання не втратило своєї актуальності, а мабуть, ще більше її набуло. Сімейне виховання є найбільш затребуваним видом виховання в усі часи, так як сім'я належить до числа таких явищ, інтерес до